

Sygnatura akt I C 350/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 09-04-2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Marzena Sznajderska

Protokolant:Maja Ruda

po rozpoznaniu w dniu 26-03-2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa G. K.

przeciwko M. F.

- o wydanie ruchomości

I. nakazuje pozwanej M. F. aby wydała powódce G. K. ruchomości tj. samowar T. z uchwytami z kości słoniowej, 2 szt. stolików indyjskich na kółkach (czerwony mahoń), złoty fotel z oryginalną tapicerką XIX wieczny, pianino firmy (...);

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od powódki G. K. na rzecz pozwanej M. F. kwotę 3 450,62 kosztów postępowania znosząc je w pozostałej części.

Sygnatura akt I C 350/09

UZASADNIENIE

Powódka G. K.wniosła o nakazanie pozwanej M. F.by wydała jej ruchomości o łącznej wartości 73 900 zł tj.: trzech rzeźb gotyckich na postumentach o wartości 30 000 zł, rzeźby wiszącej gotyckiej o wartości 12 000 zł, stołu owalnego neoroccoco o wartości 3 000 zł, szafy trzydrzwiowej z kryształowymi lustrami o wartości 2 000 zł, szafy artdeco jednodrzwiowej o wartości 1 000 zł, lustro w ozdobnej ramie o wartości 1 500 zł, lustro w ozdobnej ramie z toaletką marmurową o wartości 2 000 zł, samowaru T.z uchwytami z kości słoniowej o wartości 500 zł, dwóch stolików indyjskich na kółkach wykonanych z czerwonego mahoni o wartości 200 zł, XIX - wiecznego złotego fotela z oryginalną tapicerką o wartości 300 zł, dużego fotela z oparciami w formie lwów o wartości 500 zł, sofy z dwoma fotelami i czterema krzesłami w stylu neoroccoco o wartości 3 000 zł, egipskiej etażerki na rzeźbionych nogach z intarsją o wartości 1 000 zł, dwóch łóżek cepeliowskich toczonych o wartości 300 zł, komódki o wartości 150 zł, ozdobnej ramy ze zdjęciami rodzinnymi o wartości 300 zł, portretu S. K. (1)w ozdobnej ramie namalowanego przez S. K. (2)o wartości 400 zł, czterech krzesel egipskich rzeźbionych o wartości 400 zł, stołu dwunastoosobowego o wartości 300 zł, pianina firmy (...o wartości 2 000 zł, serwisu obiadowego sześciuosobowego (...) W.o wartości 1 000 zł, kompletu sześciuosobowego srebrnych sztućców o wartości 2 000 zł, sześciu złotych łyżeczek o próbie 385 o wartości 3 000 zł, złotej biżuterii tj. bransolety na rękę o wartości 1 000 zł, zegarka szwajcarskiego o wartości 1 500 zł i sygnetu o wartości 200 zł, sekretarzyka w kolorze czerwonego mahoni o wartości 500 zł, wełnianego dywanu o wymiarach 2,5 m x 3 m o wartości 500 zł, wiszącego żyrandola mosiężnego wykonanego przez rzemieślnika w Ł.o wartości 500 zł, trzech żyrandoli mosiężnych współczesnych o wartości 150 zł, mosiężnego dzbanu z Uzbekistanu o wartości 200 zł, dzbanka miedzianego z uchwytem z ratanu o wartości 50 zł, lustro białego podłużnego w ozdobnej ramie o wartości 150 zł, szafy ubraniowej dwudrzwiowej z rzeźbioną nadbudową o wartości 500 zł, wiertarki B.o wartości 100 zł, gipsowego odlewu konia o wartości 50 zł oraz opalarki o wartości 50 zł. Powódka wskazała, iż pozostawiła swoje

rzeczy w mieszkaniu we W.przy ul. (...), z którego się wyprowadziła. Wszelkie próby zabrania rzeczy spełzły na niczym, gdyż pozwana uniemożliwiała ich wydanie. Powódka wzywała osobiście oraz telefonicznie pozwaną do wydania rzeczy. Wezwania pozostały bezskuteczne.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, iż powódka nie wykazała, by posiadała tytuł prawny do wymienionych w pozwie ruchomości. W związku z tym pozwana zakwestionowała legitymację G. K.do występowania w niniejszej sprawie w charakterze powódki. Wszystkie wymienione przez powódkę przedmioty znajdowały się w mieszkaniu położonym we W.przy ul. (...)objętym małżeńską wspólnością majątkową pozwanej i jej męża I.K.(syna powódki). Na mocy umowy majątkowej małżeńskiej (akt notarialny z dnia 16 lipca 2004 roku nr rep. (...)) pozwana wraz z mężem uzgodnili, że po zawarciu przez nich związku małżeńskiego wszystkie przedmioty i prawa wchodzące w skład ich majątków odrębnych, nabyte przed i po zawarciu małżeństwa, wejdą do wspólności majątkowej z określonymi w tej umowie wyłączeniami, które nie obejmowały ruchomości wymienionych w pozwie. Fakt, że sporne ruchomości stanowiły majątek odrębny I.K.przed zawarciem przez niego związku małżeńskiego z pozwaną wynika z postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia (...)(...), sygn. I Ns (...)stwierdzającego, iż spadek po zmarłym dnia 17 września 1992 roku S. K. (1), byłym mężu powódki, nabył w całości wprost na mocy ustawy I. K. (1). Biorąc pod uwagę, iż powódka rozwiodła się ze S. K. (1)na mocy wyroku Sądu (...)we W.w Wydziale (...)z dnia 9 grudnia 1970 roku, stwierdzić należało, iż poczynając od tej daty wszystkie rzeczy gromadzone i stanowiące majątek S. K. (1)weszły po jego śmierci do majątku I.K.a następnie do majątku wspólnego I.K.i pozwanej. Mieszkanie przy ul. (...)wchodziło w skład małżeńskiej wspólności majątkowej pozwanej i I.K.do dnia 4 listopada 2006 roku, kiedy aktem notarialnym nr Rep. (...)została ustalona rozdzielnosc majątkowa. W wyniku częściowego podziału majątku dokonanego aktem notarialnym Rep. (...) mieszkanie to przeszło na wyłączną własność pozwanej. W sierpniu 2007 roku pozwana wraz z mężem postanowiła przenieść się do domu położonego we W.przy ul. (...), gdzie przeniesiono całe wyposażenie mieszkania z ul. (...). W wyniku separacji I. K. (1)wyprowadził się z domu przy ul. (...)nie wyrażając woli zabrania ze sobą żadnych ruchomości. Małżonkowie ustnie ustalili fizyczny podział ruchomości stanowiących ich majątek wspólny w ten sposób, że ruchomości, które znajdowały się w mieszkaniu przy ul. (...)przechodzą na wyłączną własność pozwanej, natomiast przedmioty znajdujące się w domu położonym w O., w którym zamieszkuje obecnie I. K. (1)z powódką przechodzą na wyłączną własność męża pozwanej z wyjątkiem przedmiotów zabezpieczonych przez Policję w związku z ich kradzieżą w dniu 7 kwietnia 2009 roku. Powódka wyprowadziła się na stałe do nieruchomości położonej w O.w 2005 roku zabierając wówczas ze sobą wszystkie swoje rzeczy osobiste i pamiątki. Pozwana ma wątpliwości czy samowar T.z uchwyty z kości słoniowej, stoliki indyjskie na kółkach wykonane z czerwonego mahoni, XIX wieczny złoty fotel z oryginalną tapicerką, portret S. K. (1)w ozdobnej ramie namalowany przez S. K. (2), pianino firmy (...), komplet sześciuosobowy sztućców stanowiły majątek pozwanej i jej męża i rzeczy te wyda powódce. Komplet sztućców nie był i nie jest srebrny. Żądanie powódki odnośnie w/w ruchomości należy uznać za przedwczesne, gdyż powódka nigdy nie zwracała się do pozwanej o wydanie tych rzeczy. Nie zostało nigdy pozwanej doręczone żadne pismo, określające wydania jakich dokładnie ruchomości powódka żąda. Pozwana proponowała, aby powódka zabrała pianino, czego powódka nie uczyniła.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małżeństwo S. K. (1)z powódką G. K.(oznaczoną jako H. K.), zawarte w dniu 14 lipca 1955 r. w L., rozwiązane zostało przez rozwód wyrokiem (...)we W.z dnia 9 grudnia 1970 roku (sygn. akt (...)). Nie toczyło się postępowanie o podział majątku pomiędzy powódką, a S. K. (1).

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla (...)z dnia 11 marca 1998 roku (sygn. akt (...)) spadek po S. K. (1)nabyli wprost na podstawie ustawy żona H. K.i syn I. K. (1)po 1/2 części każde z nich.

Postanowieniem z dnia 14 lipca 1999 roku Sąd Rejonowy dla (...) (sygn. akt (...)) zmienił postanowienie Sądu Rejonowego dla (...)z dnia 11 marca 1998 roku wydane w sprawie (...) w ten sposób, że stwierdził, iż spadek po S. K. (1)zmarłym dnia 17 września 1992 roku w R., ostatecznie stałe zamieszkałym we W.przy ul. (...)na podstawie ustawy nabył syn I. K. (1)w całości wprost.

dowód: postanowienie SR dla (...)z dnia 14.07.1999 r. sygn. akt (...), k. 47,

postanowienie SR dla (...)z dnia 11.03.1998 r. sygn. akt (...), k. 48,

wyrok Sądu (...)we W.sygn. akt (...), k. 50,

odpis skrócony aktu małżeństwa powódki, nr (...), wydany przez USC we W., k-51

zeznania świadka I. K., k. 141 – 143,

zeznania świadka I. G., k. 143, 144,

zeznania świadka I. K., k. 144, 145,

zeznania świadka A. G., k. 147, 148,

przesłuchanie powódki, k. 242 – 248

Powódka wraz ze S. K. (1) mimo rozwodu zamieszkiwali wspólnie i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, aż do śmierci byłego męża powódki. Wspólnie decydowali o zakupie wyposażenia mieszkania. S. K. (1) był nauczycielem w liceum plastycznym, a od lat 70 – tych zaczął sprzedawać swoje obrazy uzyskując dodatkowy dochód. Powódka była nauczycielem i w latach 70 – tych uczyła równolegle w liceum plastycznym, szkole muzycznej i w technikum budowlanym. Udzielała też korepetycji z języka francuskiego i rosyjskiego. O ich rozwodzie nie wiedział syn ani też grono licznych zaprzyjaźnionych osób, które odwiedzały powódkę i S. K. (1) w mieszkaniu przy ul (...), za wyjątkiem świadka I. K. (4). W lokalu tym urządzony był salon artystyczny, w którym obydwójce przyjmowali m.in. artystów, pracowników nauki, prawników. Zakupy wyposażenia lokalu dokonywali wspólnie do śmierci S. K. (1).

dowód: zeznania świadka I. K., k. 141 – 143,

zeznania świadka I. G., k. 143, 144,

zeznania świadka I. K., k. 144, 145,

zeznania świadka A. G., k. 147, 148,

przesłuchanie powódki, k. 242 – 248

Wszystkie przedmioty objęte żądaniem pozwu stanowiły wyposażenie lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) i nie były przez powódkę nigdy zabierane. W O. zamieszkała w 2005 r., a gdy chciała wejść do lokalu przy ul (...) we W., zastała wymienione zamki w drzwiach wejściowych.

Gipsowy odlew konia nabyty został w 1956 roku, w L.i służył S. K. (1)jako anatomiczny model do malowania koni. W latach 60 – tych nabyty został dzban z Uzbekistanu, dzbanek miedziany z uchwytem z ratanu, ozdobna rama do której lustro wstawiono w latach 70 – tych. Również w latach 1960-1970 została nabyta rzeźba gotycka wisząca, trzy rzeźby gotyckie na postumentach. Lokal ten został przydzielony stronom w 1962 r. i został w nim, w latach 60- tych przeprowadzony remont. Po remoncie został zakupiony stół owalny neoroccoco. Szafa trzydrzwiowa z kryształowymi lustrami, szafa jednodrzwiowa artdeco, łóżka cepeliowskie toczone, komódka, 4 rzeźbione krzesła egipskie, serwis obiadowy sześćoosobowy (...) W., szafa ubraniowa dwudrzwiowa z rzeźbioną nadbudową, sofa z dwoma fotelami i czterema krzesłami w stylu neoroccoco, egipska etażerka na rzeźbionych nogach z intarsją, lustro białe podłużne w ozdobnej ramie nabyte zostały w latach 80 – tych. Lustro w ozdobnej ramie z toaletką marmurową stanowiło prezent, dla rodziny od restauratora G., otrzymany w latach 80 – tych. Duży fotel z oparciami w formie lwów, wiszący żyrandol, mosiężny wykonany przez rzemieślnika z Ł.oraz żyrandole mosiężne, sekretarzyk w kolorze czerwonego mahoni, wełniany dywan nabyte zostały na przełomie lat 80 – tych i 90 – tych. Komplet sześćoosobowy srebrnych sztućców oraz sześć złotych łyżeczek przywieziony został z Rosji na początku lat 90 – tych na potrzeby prowadzonego

wspólnie gospodarstwa domowego. Stół dwunastoosobowy został darowany, przez kobietę pochodzącą z W., powódce i świadkowi I. K. (1) w roku 1994. Złota biżuteria, tj. bransoletka na rękę, sygnet i zegarek szwajcarski stanowiły prezent dla świadka I.K.. Wiertarka B. oraz opalarka stanowiły własność I.K..

Powódka w telefonicznych rozmowach z pozwaną domagała się wydania jej samowaru, portretu S. K. (1) oraz pianina. Powódka osobiście przyjechała do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) w celu odebrania pianina, ale ze względu na zbyt duże gabaryty instrumentu tego nie uczyniła.

dowód: dokumentacja zdjęciowa, k. 71, 72, 238,

zeznania świadka J. F., k. 140,

zeznania świadka T. F., k. 141,

zeznania świadka I. K., k. 141 – 143,

zeznania świadka I. G., k. 143, 144,

zeznania świadka I. K., k. 144, 145,

zeznania świadka D. G., k. 146, 147,

zeznania świadka A. G., k. 147, 148,

przesłuchanie powódki, k. 242 – 248,

Samowar T. z uchwytnymi z kości słoniowej, stoliki indyjskie na kółkach wykonane z czerwonego mahoni, XIX wieczny złoty fotel z oryginalną tapicerką, pianino firmy (...) stanowią wyłączną własność powódki. Portret S. K. (1) w ozdobnej ramie namalowany przez S. K. (2) został wydany przez pozwaną, świadkowi I. K. (1), w toku procesu. Zdjęcia rodzinne powódki zostały jej wydane.

okoliczności bezsporne

Na mocy majątkowej umowy małżeńskiej z dnia 16 lipca 2004 roku sporządzonej, a I. K. (1) strony oświadczyły, że po zawarciu przez nich związku małżeńskiego wszystkie przedmioty i prawa wchodzące w skład ich majątków odrębnych nabyte przed i po zawarciu małżeństwa wejdą do wspólności majątkowej z wyłączeniem będącej własnością świadka I. K. kolekcji malarstwa S. K. (1) i I. K. oraz będących własnością pozwanej M. F. praw do projektu (...), projektów architektoniczno – wnętrzarskich i kolekcji malarstwa pozwanej M. F.. W dniu 28 sierpnia 2004 roku pozwana zawarła ze świadkiem I. K. (1) w związek małżeński.

W dniu 4 listopada 2005 roku powódka zawarła ze świadkiem I. K. (1) umowę zniesienia współwłasności nieruchomości lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...). Na mocy umowy lokal wraz z przynależnymi do niego prawami nabył w całości świadek I. K. (1).

Umową majątkową małżeńską z dnia 31 marca 2006 roku (Repertorium (...)) zawartą we W. przed notariuszem B. R. pozwana oraz świadek I. K. (1) włączyli do majątku wspólnego kolekcję malarstwa S. K. (1) i I.K. oraz wnieśli m.in. o wpis w księdze wieczystej prowadzonej dla lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) ich jako właścicieli na prawach wspólności ustawowej.

Umową majątkową małżeńską z dnia 4 listopada 2006 roku (Repertorium (...)) zawartą w P. przed notariuszem M. S. pozwana oraz świadek I. K. (1) rozwiązały umowy majątkowe małżeńskie z dnia 16 lipca 2004 roku oraz z dnia 31 marca 2006 roku i z chwilą podpisania umowy ustanowili rozdzielność majątkową, w wyniku której każdy z małżonków zachowywał zarówno majątek nabyty przed zawarciem umowy, jak i majątek nabyty później do chwili sporządzenia umowy, a także zarządzał samodzielnie swoim majątkiem.

W dniu 4 listopada 2006 roku pozwana oraz świadek I. K. (1) zawarli w P. przed notariuszem M. S. umowę o częściowy podział majątku wspólnego (Repertorium (...)). Strony umowy przeniosły na wyłączną własność pozwanej m.in. własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) o powierzchni 103,95 m² oraz własność zabudowanej nieruchomości w O. o powierzchni 400 m². Strony oświadczyły, że nie mają w stosunku do siebie żadnych roszczeń oraz że rozliczenie między nimi wynikające z zawartej umowy uznają za ostateczne.

Pozwana dnia 11 listopada 2006 roku we W. złożyła przed notariuszem M. S. prowadzącym kancelarię notarialną w P. oświadczenie o ustanowieniu służebności osobistej oraz użytkownika (Repertorium (...)). Pozwana ustanowiła na rzecz powódki bezpłatną i dożywotnią służebność osobistą polegającą na prawie swobodnego korzystania ze wszystkich pomieszczeń znajdujących się w budynku mieszkalnym położonym w miejscowości O. o numerze działki (...) oraz bezpłatne i dożywotnie prawo użytkownika całości gruntu, na którym wskazany budynek się znajduje.

dowód: akt notarialny rep. (...) z dnia 4.11.2006 r., k. 38 – 41,

akt notarialny rep. (...) z dnia 4.11.2006 r., k. 42 – 45,

akt notarialny rep. (...) z dnia 16.07.2004 r., k. 46,

akt notarialny rep. (...) z dnia 4.11.2005 r., k. 74, 75,

akt notarialny rep. (...) z dnia 31.03.2006 r., k. 76, 77,

akt notarialny rep. (...) z dnia 11.11.2006 r., k. 84, 85

Prawomocnym wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 roku (sygn. akt (...)) z powództwa I.K.przeciwko M. F.Sąd (...) we W. ustalił, iż nie istnieje umowa darowizny zawarta pomiędzy świadkiem I. K. (1) a M. F. w dniu 12 listopada 2006 roku dotycząca kolekcji obrazów S. K. (1). Powództwo w zakresie żądania stwierdzenia nieważności umów majątkowych małżeńskich z dnia 16 lipca 2004 roku, 31 marca 2006 roku i 4 listopada 2006 roku, umowy o częściowy podział majątku wspólnego z dnia 4 listopada 2006 rok oraz umowy o podział majątku wspólnego z dnia 21 lutego 2009 roku Sąd oddalił.

dowód: wyrok z uzasadnieniem (...) we W. z dnia 21.12.2011 r. sygn. akt (...), k. 220 – 229

Pozwana zamieszkała z I. K. (1), z którym pozostawała wówczas w nieformalnym związku oraz z powódką w lokalu mieszkalnym nr (...) położonym we W. przy ul. (...) w roku 1996, na pierwszych latach studiów. W 1999 roku w lokalu przeprowadzono remont, którego część kosztów poniosła pozwana. W roku 2005 powódka wyprowadziła się na stałe do domu położonego w miejscowości O.. Pozwana wraz z świadkiem I. K. (1) przeprowadzili się do wynajmowanego we W. przy ul. (...) domu, gdzie przeniesiono całe wyposażenie lokalu nr (...) z ul. (...). Świadek I. K. (1) wyprowadził się z domu przy ul. (...) i zamieszkał wraz z matką w O.. Świadek I. K. (1) nie zabrał ze sobą żadnych przedmiotów i nie żądał od pozwanej ich wydania. Małżeństwo pozwanej z I. K. (1) rozwiązane zostało przez rozwód.

dowód: dokumentacja zdjęciowa, k. 93 – 97,

zeznania świadka J. F., k. 140,

zeznania świadka T. F., k. 141,

zeznania świadka I. K., k. 141 – 143,

zeznania świadka I. G., k. 143, 144,

zeznania świadka I. K., k. 144, 145,

zeznania świadka R. P., k. 146,

zeznania świadka D. G., k. 146, 147,

zeznania świadka A. G., k. 147, 148,

wyrok z uzasadnieniem (...)we Wrocławiu z dnia 21.12.2011 r. sygn. akt (...), k. 220 – 229

przesłuchanie powódki, k. 242 – 248,

przesłuchanie pozwanej, k. 249 – 251

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Podstawę powództwa stanowił art. 222 § 1 k.c., na mocy którego właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

Legitymację do wystąpienia z powództwem windykacyjnym ma właściciel rzeczy. Pozwana zgłosiła zarzut, że ruchomości objęte pozwem (za wyjątkiem portretu S. K. (1), samowara, dwóch stolików indyjskich, złotego fotela z oryginalną tapicerką i pianina) stanowiły współwłasność jej i jej byłego męża, a syna powódki, świadka I. K., a następnie na podstawie ustnego podziału ruchomości, jej wyłączną własność. Ruchomości te stanowią majątek spadkodawcy po S. K. (1), a świadek I. K. (1) został uznany za jedynego spadkobiercę, gdyż małżeństwo jego rodziców zostało rozwiązane przez rozwód w 1970 r. Z kolei w/w majątek osobisty świadka I. K. został umownie włączony do majątku wspólnego pozwanej i świadka I. K., a wobec rozwiązania przez rozwód jej małżeństwa ze świadkiem I. K. (1), ruchomości stanowią współwłasność jej i świadka I. K..

Wobec powyższego, zarzutu należy ocenić stan prawny ruchomości nabytych w czasie trwania związku małżeńskiego obu stron, jak i po jego rozwiązaniu, przy uwzględnieniu okresu pozostawania powódki w konkubinacie ze S. K. (1), nabycia po nim spadku i treści umów zawartych pomiędzy pozwaną, a świadkiem I. K. (1).

Powódka nie przedstawiła dowodów, poza własnymi zeznaniami, na okoliczność istnienia po jej stronie prawa wyłącznej własności spornych przedmiotów. Przysługujące jej prawo powódka wywodziła z faktu istnienia jej małżeństwa ze S. K. (1) oraz wspólnego z nim zamieszkiwania.

Małżeństwo S. K. (1)z powódką, zawarte 14 lipca 1955 r., rozwiązane zostało przez rozwód wyrokiem Sądu (...)we W.z dnia 9 grudnia 1970 roku (sygn. akt (...))Na mocy art. 31 § 1 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Rozwiązanie małżeństwa skutkuje zatem ustaniem małżeńskiej wspólności majątkowej.

Ruchomości nabyte w trakcie trwania związku małżeńskiego powódki ze S. K. (1) stanowiące wspólny majątek, po ustaniu wspólności małżeńskiej majątkowej stanowią współwłasność byłych małżonków. Domniemywa się, że ich udziały są równe. Ustalenie nierównych udziałów czy, że ruchomości stanowią wyłączną własność jednego z byłych małżonków może być ustalone jedynie w postępowaniu nieprocesowym o podział majątku wspólnego, a nie w procesie. Takie postępowanie nie było prowadzone.

Następny okres od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego do śmierci S. K. (1) to okres trwania konkubinatu jego i powódki.

Z przeprowadzonych dowodów ze świadków I. K., I. G., I. K., D. G., A. G., którym Sąd dał wiarę, wynikało, że prowadzili oni wspólne gospodarstwo domowe, a na potrzeby założonej rodziny dokonywali zakupów przedmiotów urządzenia domowego lokalu stanowiącego ich współwłasność. Podejmowali wspólne decyzje co do zakupu cennych mebli, czy wystroju lokalu mieszkalnego przy ul (...), z uzyskiwanych dochodów, stanowiących ich majątek osobisty, z pracy zawodowej, a S. K. (1) dodatkowo ze swojej twórczości artystycznej. Wspólność gospodarcza trwała w takim samym zakresie jak przed rozwodem, o którym nie miał wiedzy nawet ich dorosły syn razem z nimi zamieszkujący.

W tym stanie, Sąd uznał, że przedmioty stanowiące wyposażenie lokalu mieszkalnego nie stanowiły wyłącznej własności S. K. (1) czy też powódki, a stanowiły ich współwłasność. Nie jest istotne, który z byłych małżonków dokonywał fizycznie zakupu poszczególnych przedmiotów. Rozliczenie konkubinatu, ustalenie wysokości nakładów z majątków osobistych powódki i S. K. (1) jak i ich udziałów we własności nabywanych ruchomości winno być dokonane w postępowaniu nieprocesowym o zniesienie współwłasności.

Postanowieniem z dnia 14 lipca 1999 roku Sąd Rejonowy dla (...) (sygn. akt (...)) zmienił postanowienie z dnia 11 marca 1998 roku (sygn. akt (...)) w ten sposób, że stwierdził, iż spadek po S. K. (1) zmarłym dnia 17 września 1992 roku w R., ostatnio stale zamieszkałym we W. przy ul. (...) na podstawie ustawy nabył syn I. K. (1) w całości wprost. Na mocy art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe, S. K. (1) przeszły z dniem 17 września 1992 roku na I. K.. Przejście tych praw oznacza, że stan prawny ruchomości nabytych do daty śmierci S. K. zmienił się o tyle, że w jego miejsce współwłaścicielem ruchomości i nieruchomości został syn I. K. (1).

W dniu 28 sierpnia 2004 roku pozwana wstąpiła z I. K. (1) w związek małżeński. Przed zawarciem małżeństwa w dniu 16 lipca 2004 roku pozwana zawarła z I. K. (1) umowę majątkową małżeńską sporządzoną w formie aktu notarialnego Rep. (...). Strony umowy oświadczyły, iż po zawarciu związku małżeńskiego wszystkie przedmioty i prawa wchodzące w skład ich majątków odrębnych nabyte przed i po zawarciu małżeństwa wejdą do wspólności majątkowej z wyłączeniem kolekcji malarstwa S. K. (1) i I. K., która pozostawała własnością I. K. oraz praw do projektu (...), projektów architektoniczno – wnętrzarskich i kolekcji malarstwa M. F., które pozostawały własnością pozwanej.

Skutkiem zawarcia tej umowy było wejście do majątku wspólnego pozwanej i świadka I. K. jego majątku osobistego nabytego m.in. w drodze spadkobrania tj. zarówno udziałów w nieruchomościach jak i w ruchomościach, a nadto nabytych po śmierci ojca. Po ustaniu wspólności małżeńskiej majątkowej pozwanej i świadka I. K. przez umowne jej rozwiązanie i ustanowienie umownie rozdzielności małżeńskiej (umową notarialną z dnia 4 listopada 2006 r., Rep. (...)) – pozwana i świadek I. K. (1) stali się współwłaścicielami udziałów m.in. w ruchomościach. Zwrócić należy uwagę, że kolejne umowy dotyczące majątku wspólnego zawarte przez pozwaną i świadka I. K. przed i po rozwiązaniu wspólności małżeńskiej majątkowej, w tym daty częściowego podziału majątku wspólnego, nie obejmowały ruchomości. Zatem pozwana i świadek I. K. (1) stali się współwłaścicielami udziałów w ruchomościach objętych pozwem za wyjątkiem tych, co do których pozwana uznała powództwo.

W ustroju rozdzielności majątkowej wskazać należy następujące cechy szczególne.

Po pierwsze, występują w nim tylko dwa osobne majątki każdego z małżonków.

Drugą cechą charakterystyczną stanowi to, że majątki te są samodzielnie zarządzane przez każdego z małżonków.

Po trzecie, w miejscu dotychczasowego majątku wspólnego znajdują się dwie oddzielne części tych osobnych majątków. W skład każdej z tych części wchodzi:

a) przedmioty majątkowe nabyte samodzielnie przez małżonka po powstaniu rozdzielności,

b) udziały ułamkowe w ustalonej przez małżonków wysokości (zwykle w 1/2, ale małżonkowie mogą postanowić o innej proporcji np. 1/3 i 2/3) w przedmiotach nabytych wspólnie w czasie trwania ustroju rozdzielności na zasadach współwłasności ułamkowej na podstawie przepisów k.c. (T. S., Prawo rodzinne, 2005, s. 97),

c) udziały ułamkowe w wysokości 1/2 w każdym ze składników tworzących przed powstaniem rozdzielności majątek wspólny małżonków.

Te ostatnie udziały ułamkowe powstają dlatego, że o ile w ustroju wspólności możliwe było włączenie do majątku wspólnego prawa przysługującego dotąd tylko jednemu małżonkowi, co powodowało bezpośrednio powstanie wspólnego prawa obojga małżonków, to niemożliwe jest dokonanie w równie bezpośredni sposób przekształcenia wspólnego prawa w prawo przysługujące tylko jednemu małżonkowi (LEX H. Dolecki i inni, Komentarz do art. 51 krio).

Taki jest sens uregulowania zawartego w art. 51 krio w brzmieniu obowiązującym w 2006 r. jak i obecnie, a którego treść została powtórzona w § 2 umowy z dnia 4 października 2010 r.

Majątek osobisty świadka I. K. wszedł do majątku wspólnego jego i pozwanej.

Gdyby w umowie o rozdzielności majątkowej strony zawarły zgodne postanowienie, że niektóre jego składniki „wracają” do majątku osobistego świadka I. K., to część umowy byłaby dotknięta nieważnością.

Niedopuszczalne jest zawarcie intercyzy wprowadzającej rozdzielność majątkową z datą wsteczną (zob. wyrok SA w (...)z dnia 28 marca 1995 r., (...), Wokanda 1995, nr 11, s. 48; E. Gniewek, Umowa wyłączenia wspólności majątkowej małżeńskiej w praktyce notarialnej, Rejent (...), s. 179). Co do ważności całej umowy zob. art. 58 § 3 k.c. Z uwagi na obowiązującą w prawie polskim zasadę numerus clausus małżeńskich umów majątkowych niedopuszczalne jest ustanowienie rozdzielności z wyłączeniem określonych składników (por. E. Gniewek, Umowa wyłączenia..., s. 180). Przepisy szczególne, zawarte poza k.r.o., mogą przewidywać przymusową wspólność niektórych składników majątkowych. Przykład taki stanowi art. 6801 § 1 zdanie drugie k.c., zgodnie z którym, jeżeli między małżonkami istnieje rozdzielność majątkowa albo rozdzielność z wyrównaniem dorobków, do wspólności najmu stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności ustawowej (LEX G. Jędrejek, Komentarz do art. 51 krio).

Bezasadny jest zarzut powódki, że ruchomości stanowiące majątek osobisty świadka I. K. przed zawarciem związku małżeńskiego, a objęte rozszerzoną wspólnością majątkową odzyskują charakter majątku osobistego. Niezależnie od sposobu ustania wspólności majątkowej małżeńskiej ruchomości te nadal objęte są wspólnością.

Pozwana nie udowodniła, aby między nią, a świadkiem I. K. (1) została zawarta ustna umowa o podział ruchomości. Przeprowadzony dowód z przesłuchania pozwanej w jakimkolwiek zakresie nie potwierdziły jej zarzutu. Wynika z nich jedynie, że część ruchomości zabrała ona do nowego miejsca zamieszkania na ul (...), a część zostało złożone w piwnicy przynależnej do lokalu mieszkalnego na ul (...), który stanowi wyłączną własność pozwanej, a ona zobowiązała do „zaopiekowania się” nimi.

Ważność zawarcia przez pozwaną i świadka I.K.umów majątkowych małżeńskich z dnia 16 lipca 2004 roku, 31 marca 2006 roku i 4 listopada 2006 roku oraz umowy o częściowy podział majątku wspólnego z dnia 4 listopada 2006 rok potwierdził Sąd (...)we Wrocławiu (sygn. akt (...)) oddalając prawomocnym wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 roku powództwo I.K.w zakresie żądania stwierdzenia nieważności tychże umów.

Powódka wyprowadzając się z mieszkania nr (...) położonego przy ul. (...) nie zabrała ze sobą żadnych rzeczy. Do dnia wytoczenia niniejszego powództwa powódka kierowała do pozwanej żądanie wydania jej jedynie samowaru, portretu S. K. (1) oraz pianina, przy czym żądania te wysuwane były w trakcie prowadzonych przez strony rozmów telefonicznych. Pozwana umożliwiła powódce odebranie pianina, jednakże powódka tego nie uczyniła.

Tym niemniej pozwana uznała żądanie pozwu w zakresie dochodzenia przez powódkę zwrotu samowaru T. z uchwytnymi z kości słoniowej, wykonanych z czerwonego mahoniu stolików indyjskich na kółkach, XIX wiecznego złotego fotela z oryginalną tapicerką oraz pianina firmy (...). w tym stanie, na podstawie art. 222 kc, Sąd uwzględnił żądanie pozwu w tym zakresie i orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Sąd oddalił powództwo w zakresie wydania opalarki i wiertarki B., gdyż z przesłuchania powódki wynika, że wyłącznym właścicielem tych ruchomości jest świadek I. K. (1). Podobnie jest on właścicielem złotej biżuterii, tj. bransolety, sygnetu i zegarka szwajcarskiego, które otrzymał w prezencie.

Portret S. K. (1) w ozdobnej ramie namalowany przez S. K. (2), w toku procesu został wydany świadkowi I. K. (1), a zatem nie znajduje się w posiadaniu pozwanej.

Stół dwunastoosobowy stanowił darowiznę osoby pochodzącej z W. na rzecz powódki i świadka I. K., dokonanej w 1994 r., a zatem jego udział w tej ruchomości stanowił majątek osobisty syna powódki, który został objęty rozszerzoną umownie wspólnością majątkową z pozwaną.

W ocenie Sądu powódka nie udowodniła przysługującego jej wyłącznego prawa własności do pozostałych objętych żądaniem pozwu ruchomości. Powództwo windykacyjne będzie bezzasadne zawsze wtedy, gdy powód nie będzie w stanie wylegitymować się tytułem własności do spornej rzeczy, ale także wtedy, gdy mimo udowodnienia tej okoliczności, pozwany wykaże swój tytuł do władania rzeczą (wyrok S. N.z dnia 24 listopada 2005 roku wydanego w sprawie toczącej się pod sygnaturą akt (...)).

W oparciu o przeprowadzone dowody z dokumentów, zeznań świadków i stron Sad ustalił, że wobec zmieniającego się stanu prawnego pozostałych ruchomości, pozwana jest ich współwłaścicielką, a zatem zgodnie z art. 206 każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej, a zatem powództwo o ich wydanie zostało oddalone, o czym orzeczono jak w punkcie II sentencji wyroku.

Sąd postanowił oddalić wnioski o dopuszczenie dowodu z zaświadczenia o uprawnieniach powódki oraz z ekspertyzy pisma sporządzonej w sprawie rozpoznawanej przez Sąd (...)we Wrocławiu pod sygnaturą akt (...), albowiem okoliczności na które dowody te zostały zawnioskowane, nie stanowiły przedmiotu niniejszego postępowania.

Powództwo uwzględnione zostało jedynie w części, a zatem orzeczenie o kosztach oparto na treści art. 100 k.p.c., na mocy którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Powódka w sprawie poniosła koszty opłaty sądowej od pozwu w kwocie 200 zł, honorarium reprezentującego ją adwokata w kwocie 3 600 zł (§ 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Dz. U. z 2002 roku, nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, co łącznie wyniosło 3 817 zł.

Pozwana poniosła koszty w postaci honorarium reprezentującego ją adwokata w kwocie 3 600 zł (§ 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, co łącznie wyniosło 3 617 zł.

Wartość przedmiotu sporu wynosiła 73 900 zł, a wartość ruchomości wskazanych w punkcie I sentencji wyroku oraz z wydanego w toku procesu portretu S. K. (1) wynosi 3400 zł.

Uwzględniając wynik procesu powódka wygrała w 4,6 %, a pozwana w 95,4 %.

W związku z powyższym zasądzone od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3 450,62 zł kosztów postępowania, znosząc je w pozostałym zakresie, o czym orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku.